

Jaarverslag 2024

e-mail: info@sjoaberaad.nl
website: www.sjoaberaadrotterdam.nl
KvK-nr: 90004612 fiscaal
nummer / 86518092

Inhoud

Inhoud

Inhoud..... 2

Voorwoord..... 3

Sjoa Beraad - Missie & Visie 4

Activiteiten Sjoa Beraad 2024 5

Herdenkingsdienst..... 5

Noemen van de 7000 namen..... 7

Vooruitblik op 2025 9

Contacten, interviews en lezingen..... 9

Bestuurszaken..... 10

Vergaderingen 10

Financiën..... 11

Bestuur..... 12

Voorwoord

De doelstelling van het Sjoa Beraad Rotterdam is de herdenking van joodse slachtoffers uit de nazitijd (jaren 1930-1940) levend houden.

In 2024 vonden de twee kernactiviteiten van het Sjoa Beraad plaats:

- Voor de 40ste keer werd de herdenkingsdienst in de Grote of Sint Laurenskerk georganiseerd met spreker rabbijn Avraham Soetendorp.

- Voor de tweede maal hebben ruim 120 mensen de 7.000 Namen genoemd van Joden die vanuit Rotterdam zijn weggevoerd en vermoord.

In het halve jaar na de aangrijpende aanval op kibboetsen in Israël en de steeds heviger reactie van de staat Israël in Gaza, was het noemen van de namen voor veel mensen een aangrijpende gebeurtenis.

Het Sjoa Beraad kreeg ook vragen of de huidige spanningen in Israël en het herdenken van de Sjoa niet strijdig zijn met elkaar. Het zijn lastige vragen, waar we in het Sjoa Beraad met elkaar over hebben gesproken maar die ons niet hebben weerhouden de herdenkingen te organiseren.

Rotterdam, voorjaar 2025.

Dideri Mattijsen, voorzitter

Harold Schorren, secretaris

Albert Ringer, penningmeester

Sjoa Beraad - Missie & Visie

Het Sjoa Beraad Rotterdam stelt zich ten doel om jaarlijks een herdenkingsdienst te organiseren om de slachtoffers van de Holocaust te herdenken. Tegelijkertijd vraagt het Sjoa Beraad Rotterdam aandacht voor huidige slachtoffers van oorlogen, mishandeling en discriminatie.

In Nederland was het rabbijn Awraham Soetendorp die in 1983 de christenen opriep tot mede gedenken: "niet het gevoel van schuld moet versterkt worden, maar het bewustzijn van verantwoordelijkheid." Tot die tijd herdachten Joden in Nederland de Sjoa in de eigen gemeenschap. Dit werd als schrijnend ervaren omdat de Nederlandse samenleving een sterke Joodse gemeenschap kende, die door de nazi's werd weggevaagd. In de Nederlandse samenleving lieten de Joden een lege plek achter. Daarom de oproep van rabbijn Soetendorp om samen dit leed te gedenken. De eerste Rotterdamse gedenkbijeenkomst werd in 1984 in de Laurenskerk in Rotterdam gehouden.

Activiteiten Sjoa Beraad 2024

Herdenkingsdienst

In 1951 besloot het Israëliisch parlement, de Knesset, om jaarlijks op 27 Nissan de zes miljoen slachtoffers te gedenken die het Naziregime onder de Joden in Europa en Afrika had gemaakt. 27 Nissan is in de joodse jaartelling de dag waarop in 1943 het getto van Warschau werd uitgeroeid. De gedenkdag kreeg de naam Jom ha Sjoa, Dag van de vernietiging.

In 2024 vond de herdenking plaats op zondag 7 april in de Laurenskerk. De dienst werd geleid door ds. Ilse Hogeweg. Muziek was er van chazanit Hannah Verhulst en organist Hayo Boerema.

De rede tijdens de dienst werd uitgesproken door rabbijn Awram Soetendorp. Hij toonde zich geroerd dat de Sjoa herdenking 40 jaar na zijn oproep en na de eerste herdenkingsdienst nog steeds plaats vindt in Rotterdam. Hij benadrukte het belang van een voortdurend samen optrekken en betrokkenheid tonen tussen leden van verschillende geloofsgemeenschappen.

In het programmaboekje hebben we aandacht besteed aan de foto van klas 3 van het Gemeentelijk Joods Lyceum Kralingen.

Na de zomervakantie van 1941 mochten joodse leerlingen niet naar hun eigen scholen terugkeren. De gemeente Rotterdam richtte toen joodse scholen op: een Joods lyceum, een Joodse ulo, een Joodse nijverheidsschool, een joodse ambachtsschool en joodse lagere scholen. In mei 1943 waren vrijwel alle leerlingen gedeporteerd of ondergedoken. Lang hebben deze scholen dus niet bestaan. Over de foto hebben wij overleg gevoerd met nabestaanden.

Noemen van de 7000 namen

In 2024 zijn voor het tweede jaar de namen genoemd van 7.000 joden die uit Rotterdam door de nazi's zijn weggevoerd en vermoord in de vernietigingskampen.

We houden de herinnering aan hen levend door hun namen te noemen: niet achter gesloten deuren, niet in de stilte, maar in de open ruimte, op het grote plein voor de Laurenskerk. Midden in de stad waar de weggevoerden gewoond en gewerkt hebben, en onlosmakelijk deel waren van de gemeenschap.

We zijn ervan overtuigd dat het goed is en noodzakelijk om te laten zien hoe duizenden stadsgenoten zijn weggevoerd om wie ze waren, om hun Joods-zijn.

Het Namen noemen vond plaats een half jaar na de aanval van Hamas op kibboetsen in Israël en de tegenaanval van de staat Israël op Hamas in Gaza. Bij de voorbereiding van deze vorm van herdenken en bij de uitvoering zelf op 7 april was spanning onder deelnemers voelbaar. Over vragen of we het noemen van de namen wel moesten laten doorgaan hebben wij in het Beraad meermalen gesproken. Juist in deze verwarrende tijd is het meer dan ooit nodig om de holocaust en zijn slachtoffers te blijven gedenken.

Het lezen van al deze namen vond plaats tussen 05.00 en 18.30 uur op het Stadspodium op het Grotekerkplein. Ruim 120 vertegenwoordigers van verschillende maatschappelijke organisaties, religies en politieke partijen en privépersonen waren bereid een deel van de namen voor te lezen. De namen van de joodse burgers van de eilanden Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee zijn gelezen door de wethouder van de gemeente Goeree-Overflakkee. Namen van joden uit Voorne-Putten heeft interim burgemeester Peter Rehwinkel genoemd. Wethouder Ronald Buijts van de gemeente Rotterdam las ook een aantal namen. Een aantal lezers voegt aan de toegestuurde lijst met namen ook eigen familieleden toe, ook als zij uit een andere stad komen.

Dit jaar hebben voor het eerst jonge kinderen op het podium meegemaakt dat namen van familie werden gelezen.

Ook jongeren en studenten en jeugdige sporters werkten mee aan deze indrukwekkende dag. In Gebouw De Heuvel aan het Grotekerkplein werden de lezers ontvangen en begeleid.

Jeugdspelers van Feyenoord lezen namen

Vooruitblik op 2025

Naar aanleiding van onze onderlinge gesprekken, onze evaluatie en de vele positieve reacties op het noemen van namen van joden uit Rotterdam en de Zuid-Hollandse eilanden, hebben we besloten om ook in 2025 de Namen te lezen.

Intussen doen wij ook onderzoek naar fouten in ons bestand. Dubbele namen komen nog voor, sommige namen ontbreken. De schatting van weggevoerde of gevluchte Joodse Rotterdammers ligt rond de 10.000. Dat er geen 10.000 namen zijn opgelezen, komt doordat een groot aantal mensen na het bombardement van Rotterdam op 14 mei 1940 uit Rotterdam is vertrokken en elders is gaan wonen. Ook is een deel van de gemeentelijke administratie tijdens het bombardement verloren gegaan.

Wij houden als criterium voor het noemen van de Namen aan: Joden die vanuit Rotterdam zijn weggevoerd.

Contacten, interviews en lezingen

- Rabbijn Albert Ringer spreekt tijdens diverse gelegenheden over Sjoa
- Dideri Mattijsen heeft op 27 oktober de herdenking bijgewoond van het wegvoeren van de 45 Joden uit Voorne-Putten in de oude sjoel in Brielle en heeft de namen voorgedragen van het gezin van Pinas Levie.
- De Herdenkingsbijeenkomst, en het noemen van de 7.000 Namen, op 7 april, stonden genoteerd op de Landkaart van het Nationaal Comité 4 en 5 mei.
- Marianne Gijbels heeft contacten onderhouden met basisscholen in Rotterdam. Op deze scholen vindt in groep 8 een project plaats waarin leerlingen zich verdiepen in een joods kind dat uit de wijk is verdwenen tijdens de oorlogsjaren 1940-1945.

- Na onenigheden na voetbalwedstrijd Ajax – Maccabi Tel Aviv in december 2024 heeft het Sjoa Beraad Rotterdam er bij de gemeente Rotterdam op aangedrongen om de open contacten tussen de verschillende geloofsgroepen in Rotterdam mogelijk te blijven maken.
- Naar aanleiding van de aanslagen van 7 oktober 2023 vond in Rotterdam op uitnodiging van burgemeester Aboutaleb gesprekken plaats met religieuze leiders in de stad. Rabbijn Albert Ringer en predikant Harold Schorren namen deel.

Bestuurszaken

Vergaderingen

Het Sjoa Beraad is als geheel Beraad in 2024 zesmaal bijeengekomen om voorbereidingen te treffen voor de Herdenkingsdienst, het noemen van Namen, en overige activiteiten. Voor de voorbereiding van het noemen van de 7.000 namen heeft een kleiner gezelschap, en versterkt met de directeur van gebouw De Heuvel, meer keren vergaderd. In de maanden februari – april vond wekelijks een bespreking plaats.

In september 2024 heeft het Sjoa Beraad een uitgebreide vergadering belegd. In deze vergadering hebben we wat meer stil gestaan bij de verdere ontwikkeling van het Sjoa Beraad Rotterdam. We hebben toen ook een bezoek gebracht aan de Hollandsche Schouwburg, het Holocaustmuseum en het Namenmonument in Amsterdam.

Financiën

Het Sjoa Beraad ontvangt bescheiden gelden van verschillende kerkelijke gemeenten en van particulieren. Een van de kerken doneert voor de herdenkingsdienst de kosten van de zeven kaarsen, een andere kerk draagt bij aan de kosten van de programmaboekjes. De spreker in de dienst heeft zijn tijd kosteloos aan ons beschikbaar gesteld.

De overige kosten van de herdenkingsbijeenkomst worden betaald uit de ontvangsten in de schaal bij de uitgang van de bijeenkomst.

De kosten van het noemen van de 7.000 namen konden wij beperkt houden, en die zijn vergoed door giften van privépersonen en collectes in kerken. Een financieel overzicht vindt u op onze website.

De bestuurders en overige leden doen het werk vrijwillig, er staat geen vergoeding tegenover. De geloofsgemeenschappen stellen de tijd van hun medewerkers/voorgangers ter beschikking aan het werk van het Sjoa Beraad.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Sjoa Beraad Rotterdam bestaat in 2024 uit:

Voorzitter

mr. Dideri Mattijsen

PKN Maaskant/Open Grenzen Rotterdam

Secretaris

ds. drs. Harold Schorren

PKN Laurenspastoraat en City Pastor Rotterdam

Penningmeester

rabbijn drs. Albert Ringer

Liberaal Joodse Gemeente Rotterdam

ds. dr. Tjaard Barnard

Remonstrantse gemeente Rotterdam

Wolf Koteck,

Liberaal Joodse Gemeente Rotterdam

Kees Bakker

Senior Chaplain Militaire en Hospitaal-Orde van Sint Lazarus van Jeruzalem.

rabbijn Peter Luijendijk,

Liberaal Joodse Gemeente Rotterdam

ds. dr. Henriette van Dunné

Doopsgezinde gemeente Rotterdam

pastoor Hans de Rie

Oud-Katholieke Paradijsskerk Rotterdam (tot oktober 2022)

pastor drs. Henri Egging

vicaris RK-Bisdom Rotterdam

pastoor Bruce Rienstra

Oud-Katholieke Paradijsskerk Rotterdam

Marianne Gijbels

R.K. parochie Heilige Drie-eenheid.

drs. Elsebeth Schorer,

PKN Maaskant/Open Grenzen Rotterdam

ds. drs. Ilse Hogeweg,

PKN Hoflaankerk Rotterdam-Kralingen

ds. drs. Marco Visser,

PKN Goede Herderkerk Schiebroek, Rotterdam.

